

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Gemeente Zwolle
Aangevraagde activiteiten :	Aanvraag Ontheffing soortenbescherming
Datum ontvangst aanvraag :	07.06.2022
Locatie :	bedrijventerrein Hessenpoort Bohemenstraat Zwolle
Datum beschikking :	31.10.2022
Kenmerk :	D2022-10-001111
Zaaknummer :	2022-007597

Datum verzending

31.10.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	7
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	8
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	8
B.2	Algemeen	8
B.3	Soortspecifiek	9
B.4	Compenserende maatregelen	9
B.5	Overige zaken	9
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
C.1.1	Bevoegdheid	10
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.1.2	Procedure	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	10
C.1.3	Toetsingskader soorten	11
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	11
C.2.2	Doel van het project	11
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
C.2.4	Periode	13
C.2.5	Onderliggende documenten	13
C.2.6	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	13
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	13
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	14
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15

D.	SLOTCONCLUSIE	15
-----------	----------------------------	-----------

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer [REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens de gemeente Zwolle, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 7 juni 2022² ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-007597.

Op 14 september 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de ontwikkeling van het bedrijventerrein Hessenpoort 3. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten. In het bijzonder gaat het om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egel, bunzing, wezel, hermelijn en grote modderkruiper opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁴.

Deze ontheffing heeft betrekking op de ontwikkeling van het bedrijventerrein Hessenpoort 3 voor de locatie bedrijventerrein Hessenpoort Bohemenstraat Zwolle.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 oktober 2025.

Wij besluiten de voorschriften betreffende mitigerende en compenserende maatregelen van kracht blijven na afloop van de periode van de ontheffing.

Verder besluiten wij dat dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle;
- [REDACTED] Ecogroen B.V. Zwolle.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

¹ In het kader van art. of art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Kenmerk provincie D2022-06-000537

³ Op basis van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb

⁴ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb



Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-10-001111). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁵, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁵ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Egel, bunzing, wezel en hermelijn

5. Bij de uitvoering houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten. Dit betreft de voortplantingsperiode (maart-september) voor egel, bunzing, hermelijn en wezel en (voor egel) de overwinteringsperiode (november-maart).

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Egel												
Voortplantingsperiode												
Overwinteringsperiode												
Kleine marterachtigen												
Voortplantingsperiode												

6. Werken in de periode 1 november tot en met 15 maart is alleen mogelijk als uit een controle van de ecologisch deskundige blijkt dat geen overwinterende egels aanwezig zijn of als de werklocatie in de periode tussen 1 september en 1 november van hetzelfde jaar ongeschikt is gemaakt (en wordt gehouden) voor overwinterende egels. Zie hiervoor voorschrift 14 en 15.
7. Voorafgaand aan het verwijderen van beplanting voert een ecologisch deskundige een controle uit om na te gaan of verblijfplaatsen van egels of kleine marters aanwezig zijn. Hierbij worden visueel gewerkt, ondersteund met kijkers met warmtebeeld en/of endoscopen. Als geen verblijfplaatsen worden vastgesteld, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.
8. Het leefgebied wordt ongeschikt gemaakt voor bewoning door de egel en kleine marterachtigen door opgaande begroeiing en (potentiële) rustplaatsen te verwijderen en vervolgens het werkgebied in een langzaam tempo kort te maaien of te frezen. Vervolgens wordt de vegetatie ook kort gehouden (max 10 cm) en vrijgehouden van blad en dergelijke.
9. Bij zowel het ongeschikt maken van het werkgebied als het herprofilen van de grond wordt in één richting gewerkt om eventueel aanwezige exemplaren de kans te geven om te ontsnappen.
10. U realiseert vervangend leefgebied zoals is weergegeven in de aanvraag en aanvulling (zie bijlage 1):
- Mantel/zoomvegetatie: bestaande opslag (o.a.) gewone esdoorn, zwarte els, hazelaar en lijsterbes verder laten ontwikkelen;
 - In de zuidpunt ten zuiden van het viaduct worden vruchtdragende struiken (o.a. gewone vogelkers, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn, Gelderse roos, hondsroos en gewone vlier) aangeplant;
 - Bosontwikkeling: aanplant van (vruchtdragende) bomen (gemengd loofbos) en struiken (o.a. lijsterbes, sleedoorn, hazelaar en meidoorn);
 - Kruidenrijk grasland: wordt ontwikkeld door het toepassen van verschrallings- en gefaseerd maaibeheer;
 - Ecologisch beheer bermen langs het fietspad (een keer per jaar maaien en afvoeren);
 - Langs het fietspad wordt een meidoornhaag aangelegd om de noord- en zuidzijde van het gebied met elkaar te verbinden;
 - Onder het viaduct komt een schanskorf die als geleidend element en beschutting dient zodat egels veilig kunnen passeren;
11. Het realiseren van nieuw leefgebied wordt in twee fases uitgevoerd.
- Voorafgaand aan het verwijderen van het bestaande leefgebied (september 2022) is nieuw leefgebied voor egel aanwezig in de vorm van kruidenrijk grasland (0,5 hectare), bosontwikkeling (0,7 hectare), struweel (0,1 hectare) en ruigtes/kruidenrijk grasland (0,5 hectare).
 - Tijdens het verdere verloop van de werkzaamheden uiterlijk eind 2024 wordt dit leefgebied verder uitgebreid met struweel (0,5 hectare) en riet- en moerasoevers (1 hectare).

B.4 Grote modderkruiper

12. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (ongeschikt maken / dempen) houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de grote modderkruiper:
- De voortplantingsperiode is van 1 april tot en met 31 augustus. Vooral kritisch zijn de perioden dat de watertemperatuur boven de 25 graden Celsius komen.
 - De winterrust zijn perioden met vorst en/of met ijs op het oppervlaktewater tussen november tot en met maart. Vooral kritisch zijn de momenten dat de luchttemperatuur onder het vriespunt ligt of als er ijs aanwezig is in de watergang.
 - Ook perioden waarin watergangen door droogte zonder water komen te staan kunnen tot de kwetsbare periode van de grote modderkruiper worden gerekend.
 - De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en afhankelijk van de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Grote modderkruiper Voortplantingsperiode en winterrust												

Tabel Kwetsbare perioden. Groen gearceerd: werkzaamheden mogen in principe plaatsvinden. Oranje gearceerd: werkzaamheden mogelijk onder bepaalde omstandigheden

13. In de kleinere sloten die worden gebruikt als voorplantingsgebied mag u de methodiek van het wegduwen gebruiken. Dit geldt alleen voor de kleinere sloten die in de winterperiode drooggefallen zijn.
- De sloten worden een week voor aanvang van het dempen/vergraven gemaaid (oevers en waterplanten) met behulp van een maaikorf. Het vrijkomende materiaal wordt op de kant gelegd en gecontroleerd. Eventueel aanwezige grote modderkruipers (en ander waterleven) worden overgezet naar het tijdelijk leefgebied. De te dempen/vergraven watergangen worden eerst aan beide uiteinden afgedamd.
 - Gronddammen worden gemaakt door vanaf de oever grond langzaam het water in te duwen, waardoor eventueel aanwezige grote modderkruipers de tijd en mogelijkheid hebben om te ontsnappen en niet bedolven raken.
 - In de afvoerzijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst. Vervolgens worden aan het andere uiteinde graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water (en de dam met de duiker). Vis, amfibieën en ander waterdieren krijgen zo de mogelijkheid om te ontsnappen.
 - Tussentijds en op het eind wordt het in de sloot achtergebleven slib weggegraven en uitgespreid op het land. Hierin aangetroffen vissen, amfibieën en andere dieren worden zo spoedig mogelijk overgezet naar het tijdelijk leefgebied.
14. Als alternatief (in grotere watergangen) kunnen watergangen worden afgevangen door elektrisch vissen. Hierbij mag alleen gebruik worden gemaakt van electrovisapparatuur met gelijkstroom.
- De watergangen worden kort voorafgaand aan de werkzaamheden geschoond onder ecologische begeleiding. U maakt daarbij gebruik van een open maaikorf. Eventueel op de kant gebrachte vissen en ander waterleven worden door de ecologische deskundige overgezet naar het tijdelijk leefgebied.
 - In de te dempen watergangen worden tijdelijke viskeringen aangebracht, zodat afgesloten compartimenten van maximaal 200 meter ontstaan. De viskeringen bestaan bijvoorbeeld uit damwandplaten die in de waterbodem worden gedrukt of gronddammen waarbij de grond vanaf de oever in het water wordt aangebracht. Gronddammen worden gemaakt door vanaf de

- oever grond langzaam het water in te duwen, waardoor eventueel aanwezige grote modderkruipers de tijd en mogelijkheid hebben om te ontsnappen en niet bedolven raken.
- Vervolgens worden aanwezige vissen elektrisch weggevangen door een ecologisch deskundige. Eventueel wordt het waterpeil omlaag gebracht tot 30 à 40 centimeter. Gevangen vissen en ander waterleven worden door de ecologisch deskundige overgezet naar het tijdelijk leefgebied.
15. Na het wegvangen en visvrij maken van de wateren op basis van voorschrift 13 of 14 kunnen de werkzaamheden, bestaande uit dempen en/of vergraven worden uitgevoerd.
16. Voorafgaand aan het dempen van de sloten wordt vervangend leefgebied gerealiseerd de in bijlage 2 aangegeven geïsoleerde wateren aan te sluiten op de steenwetering met smalle sloten en duiker. Bij het ontwerp van de verbindende sloten en wateren is rekening gehouden met de habitateisen van grote modderkruiper, zodat met zomerpeil ca. 20 centimeter water op de plasdras-bermen staat en de plasdras-bermen in de zomer (bijna) droogvallen.
17. Om ongewenste verbossing en rietgroei tegen te gaan worden de verbindingssloten en wateren buiten de voortplantingsperiode van grote modderkruiper (oktober-november) onderhouden. Op deze wijze worden voortplantende (en ook overwinterende) grote modderkruipers zo veel mogelijk ontzien. Het onderhoud aan de wateren is extensief. Zo worden de wateren enkel geschoond als dat nodig is, en maximaal eens in de 10 jaar. Het schonen wordt daarbij gefaseerd uitgevoerd (dus niet beide wateren in hetzelfde jaar) zodat er altijd voldoende geschikt leefgebied aanwezig is voor de grote modderkruiper.

B.5 Overige zaken

18. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de egel, bunzing, wezel, hermelijn en grote modderkruiper.
19. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁶. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwolle
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

⁶ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁷ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁸ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁰ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied ligt ten noorden van de provinciale weg N340 en aan de zuidzijde van het reeds gerealiseerde deel van Hessenpoort, een industriegebied aan de oostzijde van Zwolle. Aan de noordzijde van het plangebied ligt een watergang, langs de Bohemenstraat. De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein door het bouwrijp maken van het plangebied. Op het bouwrijp gemaakte terrein worden bedrijfskavels ontwikkeld (van ca. 2.500-10.000 m²) met bijhorende infrastructuur. Het betreft voornamelijk bedrijven uit de industrie, kleinschalige tot middelgrote logistiek en groothandel, bouw en (auto)handel & reparatie. Voor het bouwrijp maken van de grond worden sloten gedempt of vergraven, begroeiing (o.a. de houtsingels) verwijderd en bomen gekapt. De watergang 3 en 4 worden in zijn geheel gedempt. De watergangen 1 en 2 worden deels vergraven. In de toekomstige situatie worden de nieuw gegraven sloten aangesloten op het stedelijk water en staan daardoor niet langer in verbinding met het slotennetwerk in de polder.

⁷ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁰ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>



Figuur 1. Ligging uitbreiding bedrijventerrein Hessenpoort 3. De sloten die binnen het plangebied vallen zijn genummerd (1 t/m 4).

In de zomerperiode 2022 wordt gestart met het realiseren van de compensatie voor egel en grote modderkruiper zodat nieuw leefgebied voorafgaand aan het verwijderen van het huidige leefgebied aanwezig is.

In oktober 2022 wordt gestart met het dempen en/of vergraven van de wateren, de eerste activiteit waarvoor ontheffing nodig is. De houtsingels worden begin 2023 verwijderd. Hiervoor is het noodzakelijk om de houtsingels in oktober 2022 ongeschikt te maken voor egels. Na het verwijderen van de houtsingels begin 2023 wordt aansluitend het resterende gedeelte van het plangebied bouwrijp gemaakt. De werkzaamheden zijn naar verwachting eind 2024 afgerond. De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 oktober 2022 tot 1 oktober 2025, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele vertraging door onvoorziene omstandigheden.

C.2.2 Doel van het project

Ruimtelijke ontwikkeling, de uitbreiding van het bedrijventerrein Hessenpoort.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de egel en grote modderkruiper van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen ¹¹.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 oktober 2022 tot en met 1 oktober 2025.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Ecogroen, 1 december 2020. Natuurtoets Hessenpoort 3, Zwolle
- Ecogroen, 12 januari 2022. Onderzoek grote modderkruiper watergangen Hessenpoort 3
- Ecogroen, 23 mei 2022. Activiteitenplan ontwikkeling Hessenpoort 3, Zwolle
- Beantwoording aanvullende vragen per e-mail (14 september 2022)
- Machtiging

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 7 juni 2022 ontvangen. Op 29 augustus 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 14 september 2022¹² ontvangen.

¹¹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹² Kenmerk provincie D2022-09-001839

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de grote modderkruiper en onze Handreiking soortenbescherming bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport Activiteitenplan ontwikkeling Hessenpoort 3¹³ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quickscan met veldbezoek uitgevoerd in juni 2019
- Nader onderzoek in 2020 naar egel en kleine marters met wildcamera's, gekoppeld aan biotoopbeoordeling;
- Nader onderzoek in 2020 naar grote modderkruiper door elektrisch vissen.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is uitgevoerd om aanwezigheid functie vast te stellen.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaat verloren:

- Ca. 2 ha leefgebied van egel, bunzing, hermelijn en wezel
- slootlengte van circa 1.500 meter (sloot 3 en 4) dat marginaal geschikt is als voortplantings- en opgroeigebied voor jonge grote modderkruipers en circa 1.600 meter overwinteringsgebied (sloot 2) voor grote modderkruiper.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag¹⁴, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de grote modderkruiper of onze handreiking soortenbescherming. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Egel, bunzing, wezel en hermelijn

- Werkzaamheden in gebieden met mogelijke rust- en verblijfplaatsen van egel (de houtsingels en ruigtes) worden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode van de egel, bunzing, hermelijn en wezel uitgevoerd of buiten deze periode ongeschikt gemaakt voor egel. Dit betekent dat de werkzaamheden worden uitgevoerd tussen 1 september en 1 november (buiten de voortplantingsperiode van 15 maart tot 1 september en (voor egel) buiten de overwinteringsperiode van 1 november tot 15 maart).
- Voorafgaand aan de uitvoering van maaiwerkzaamheden en rooien van vegetatie wordt een visuele controle uitgevoerd op de aanwezigheid van (verblijfplaatsen van) egels. Bij het vaststellen van in gebruik zijnde verblijfplaatsen van egels worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld (zone circa 2 meter rond de verblijfplaats) tot de aanwezige egel uit eigen beweging een ander heenkomen heeft gezocht.
- Het plangebied wordt ongeschikt gemaakt voor bewoning door egel door opgaande begroeiing en (potentiële) rustplaatsen te verwijderen en vervolgens de vegetatie om te ploegen of kort te houden (max 10 cm hoog). Te handhaven groenstructuren worden niet betreden of geschaad tijdens de werkzaamheden.
- De ontwikkeling voorzien in de realisatie van 2- 3 ha vervangend geschikt leefgebied voor egel en kleine marters te ontwikkelen binnen en in de directe omgeving van het plangebied (zie kaart in bijlage 1). Deze ontwikkeling bestaat uit het aanleggen en ontwikkelen van de volgende elementen:
 - Mantel/zoomvegetatie: bestaande opslag (o.a.) gewone esdoorn, zwarte els, hazelaar en lijsterbes verder laten ontwikkelen;

¹³ Hoofdstuk 3 en 4

¹⁴ Hoofdstuk 6

- In de zuidpunt ten zuiden van het viaduct worden vruchtdragende struiken (o.a. gewone vogelkers, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn, Gelderse roos, hondsroos en gewone vlier) aangeplant;
- Bosontwikkeling: aanplant van (vruchtdragende) bomen (gemengd loofbos) en struiken (o.a. lijsterbes, sleedoorn, hazelaar en meidoorn);
- Kruidenrijk grasland: wordt ontwikkeld door het toepassen van verschrallings- en sinusbeheer;
- Ecologisch beheer bermen langs het fietspad;
- Langs het fietspad wordt een meidoornhaag aangelegd om de noord- en zuidzijde van het gebied met elkaar te verbinden;
- Onder het viaduct komt een schanskorf die als geleidend element en beschutting dient zodat egels veilig kunnen passeren;
- Het realiseren van nieuw leefgebied wordt in twee fases uitgevoerd.
 - Voorafgaand aan het verwijderen van het bestaande leefgebied (september 2022) is nieuw leefgebied voor egel aanwezig in de vorm van kruidenrijk grasland (0,5 hectare), bosontwikkeling (0,7 hectare), struweel (0,1 hectare) en ruigtes/kruidenrijk grasland (0,5 hectare).
 - Tijdens het verdere verloop van de werkzaamheden in 2023 en 2024 wordt dit leefgebied verder uitgebreid met struweel (0,5 hectare) en riet- en moerasoever (1 hectare).

Grote modderkruiper

- Dempen of vergraven van de sloten 2, 3 en 4 vindt plaats in de periode september tot en met maart, buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van grote modderkruiper (alleen bij een grondtemperatuur boven 0 °C en ijsvrij water).
- Een week voor aanvang van het dempen/vergraven worden de oevers en waterplanten in de sloten gemaaid met behulp van een maaikorf. Het vrijkomende materiaal wordt op de kant gelegd en gecontroleerd door de ecologisch toezichthouder.
- De te dempen/vergraven watergangen worden eerst aan beide uiteinden afgedamd. Gronddammen worden gemaakt door vanaf de oever grond langzaam het water in te duwen, waardoor eventueel aanwezige grote modderkruipers de tijd hebben om te ontsnappen en niet bedolven raken. In de afvoerszijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst. Vervolgens worden aan het andere uiteinde graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water (en de dam met de duiker). Vis, amfibieën en andere waterdieren krijgen zo de mogelijkheid om te ontsnappen. Tussentijd en op het einde wordt slib weggegraven, uitgespreid op het land en gecontroleerd op grote modderkruipers en andere watergebonden soorten.
- Tijdens bovenstaande stappen aangetroffen of gevangen vissen, amfibieën en andere dieren worden door de ecologisch toezichthouder worden zo spoedig mogelijk overgezet naar sloten die onderdeel uitmaken van het slotennetwerk in de polder, buiten het projectgebied.
- Na het uitvoeren van bovenstaande handelingen zijn de wateren visvrij en kunnen de wateren worden vergraven en/of gedempt.
- Als alternatief voor bovenstaande methode, mogen de sloten ook door elektrisch vissen worden leeggevisd. Daarbij moeten de sloten worden gecompartmenteerd in vakken van 200 m en moet de waterstand worden verlaagd.
- Voorafgaand aan het dempen van de sloten wordt vervangend leefgebied gerealiseerd door twee in 2010 aangelegde geïsoleerde wateren met in totaal 6.000 m² aan te sluiten op de steenwetering aangesloten (zie bijlage 2). Deze wateren zijn reeds geschikt voor grote modderkruiper, maar nog niet bereikbaar voor kolonisatie vanuit de omgeving. Bij het ontwerp van de sloten en wateren is rekening gehouden met de habitateisen van grote modderkruiper, zodat met zomerpeil ca. 20 centimeter water op de plasdras-bermen staat en de plasdras-bermen in de zomer (bijna) droogvallen. Door de aanleg van smalle sloten met duiker zijn deze leefgebieden eenvoudig aan te takken aan de Steenwetering, waardoor een waardevolle verbinding ontstaat tussen voortplantings- en opgroeigebied voor visbroed (geïsoleerde water) en overwinteringsgebied (Steenwetering). Doordat niet alleen met de inrichting, maar ook met het beheer rekening wordt gehouden, wordt verwacht dat de maatregelen voor grote modderkruiper effectief zijn.

- Om ongewenste verbossing en rietgroei tegen te gaan worden de verbindingssloten en wateren buiten de voortplantingsperiode van grote modderkruiper (oktober-november) onderhouden. Op deze wijze worden voortplantende (en ook overwinterende) grote modderkruipers zo veel mogelijk ontzien. Het onderhoud aan de wateren is extensief. Zo worden de wateren enkel geschoond als die nodig is, en maximaal eens in de 10 jaar. Het schonen wordt daarbij gefaseerd uitgevoerd (dus niet beide wateren in hetzelfde jaar) zodat er altijd voldoende geschikt leefgebied aanwezig is voor de grote modderkruiper.

De landelijke staat van instandhouding van egel en kleine marters is onbekend door gebrek aan landelijk representatieve monitoring.

Van de lokale staat van instandhouding zijn geen gegevens bekend. In de omgeving van het plangebied zijn recente waarnemingen van egel en kleine marters schaars. Doordat er de afgelopen jaren veel ontwikkelingen hebben plaatsgevonden (ontwikkeling bedrijventerrein Hessenpoort en rijksweg N340) wordt de lokale staat van instandhouding als ongunstig ingeschat.

De lokale gunstige staat van instandhouding van egel en kleine marters is niet in het geding. Afbreuk aan de (lokale) gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om te voorkomen dat exemplaren van egel geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden. Om de periode tussen het bouwrijp maken van de kavels en nieuwbouw te overbruggen is voorzien in alternatief leefgebied. Daarnaast is in de nieuwe situatie ruim voldoende nieuw leefgebied voorzien, omdat wordt ingezet op natuurontwikkeling.

In de regio Zwolle is grote modderkruiper in diverse watergangen aangetroffen en bekend. Hoewel niet overal bekend is in welke aantallen de soort aanwezig is, is de verwachting dat de soort in Zwolle vrij algemeen is. Trends in toe- of afname van de soort zijn echter voor deze regio niet beschikbaar. Diverse activiteiten in de regio, waaronder aanleg van de wijk Stadshagen ten noordwesten van Zwolle en de ontwikkeling van bedrijventerrein Hessenpoort, hebben mogelijk een negatief effect (gehad) op de lokale populatie grote modderkruiper in de regio. Echter is bij de hiervoor genoemde ontwikkelingen wel nieuw leefgebied gerealiseerd. Op basis van de beschikbare informatie wordt de lokale staat van grote modderkruiper beoordeeld als 'gunstig'.

Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, er komt een significant oppervlak aan nieuw leefgebied beschikbaar en er worden diverse maatregelen genomen om exemplaren te ontzien. Het nieuwe leefgebied van grote modderkruiper wordt voorafgaand aan de werkzaamheden gerealiseerd waardoor er geen sprake is van een tijdelijke achteruitgang in omvang van leefgebied. Grote modderkruipers worden verplaatst naar sloten die onderdeel zijn van het slotennetwerk in de polder, waar voldoende draagkracht is om het verlies op te vangen en waar daarnaast een duurzame populatie kan ontwikkelen door het op grote modderkruipers afgestemde beheer.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van het bedrijventerrein Hessenpoort 3 leiden tot het vernietigen van vaste rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van egel, bunzing, wezel, hermelijn en grote modderkruiper. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.10 lid b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft in eerste instantie ook ontheffing aangevraagd van het verbod om deze soorten opzettelijk te vangen en te doden. Omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt in de uitvoering van de werkzaamheden, is er geen sprake van overtreding van dit verbod. Het vangen van grote modderkruiper is onderdeel van een mitigerende maatregel en heeft niet als doel deze uit de natuur te onttrekken. U hebt daarom de aanvraag voor ontheffing voor dit verbod ingetrokken.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Een alternatieve locatie is niet aan de orde. Het bouwrijp maken en het uitvoeren van de nieuw-bouwwerkzaamheden is locatiegebonden. Een alternatieve inrichting is niet aan de orde. Er zijn geen mogelijkheden voor ontwikkeling van de locatie die geen (tijdelijke) effecten op egel en grote modderkruiper teweegbrengen. Specifiek is leefgebied voor grote modderkruiper binnen het plangebied niet mogelijk omdat de toekomstige wateren worden aangesloten op het stedelijk water, en daardoor geïsoleerd raken van overig geschikt leefgebied in de polder. Een alternatieve werkwijze en planning is niet aan de orde. Voor egel en grote modderkruiper worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig 'in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde'.

Wij zijn van oordeel dat dit belang afdoende is onderbouwd. Het gaat hier om de ruimtelijke inrichting van een gebied, waarbij het belang van deze ruimtelijke inrichting is onderbouwd op basis van de beslissing Hessenpoort III:

De economische ontwikkeling van Zwolle zet zich onverminderd door, ondanks de schrijnende effecten van de coronacrisis op een aantal sectoren van het bedrijfsleven. Er is een aanhoudende vraag en interesse voor de (uitgifte van) kavels op bedrijventerrein Hessenpoort. Het totaal beschikbaar aanbod is nog ruim (ca 100 ha.), echter kwalitatief wordt het de komende jaren steeds complexer. Met de aanhoudende vraag naar kleinschaliger kavels (< 1 hectare) is de prognose dat Hessenpoort Zuid op de middellange termijn niet voldoende ruimte biedt. Dat maakte dat het tijd is om vooruit te kijken. Het plan Hessenpoort 3 voorziet in uitbreidingsruimte voor een segment waarvoor in de bestaande voorraad in Zwolle zelf (kavels Marslanden zijn volledig uitgegeven) en in de marktregio op termijn niet voldoende aanbod beschikbaar is. Hessenpoort I en II zijn reeds voor een belangrijk deel gerealiseerd. Om Hessenpoort III te ontwikkelen is het noodzakelijk om het bedrijventerrein uit te breiden en bouwrijp te maken.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving. U geeft aan dat de zorgplicht in dit project wordt ingevuld door ook bij het dempen en vergraven van sloot 1 rekening te houden met de aanwezige vissoorten. Dit bestaat uit het schonen van de watergangen, controleren van het maaisel, het elektrisch wegvangen van vissen en een eindcontrole van waterplanten en slib dat wordt uitgegraven. Gevangen vissen en ander waterleven worden door de ecologisch deskundige overgezet naar watergangen in de omgeving waar geen werkzaamheden plaatsvinden.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

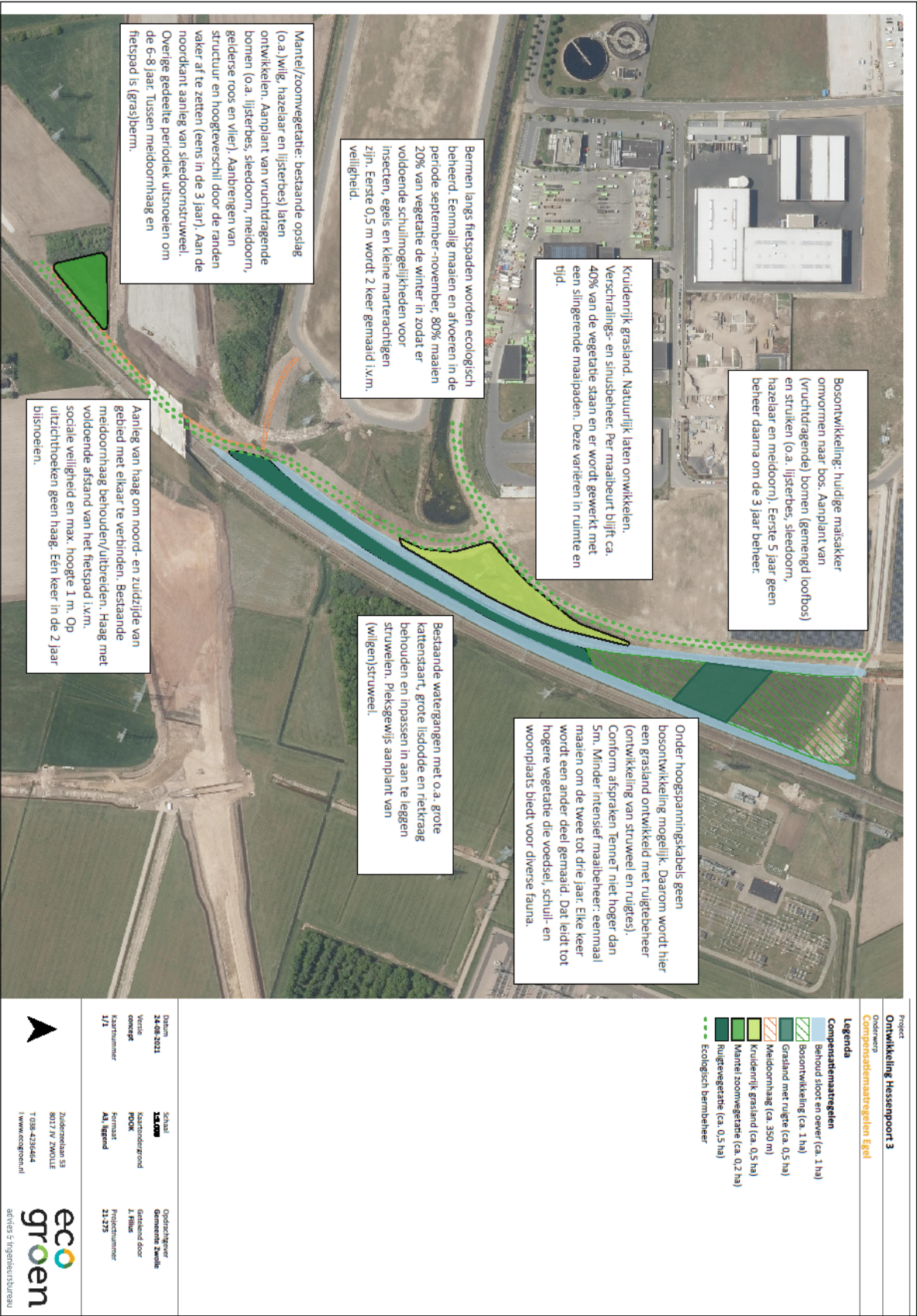
Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een

¹⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

E. BIJLAGE 1. VERVANGEND LEEFGEBIED EGEL EN KLEINE MARTERS



F. BIJLAGE 2 VERVANGEND LEEFGEBIED GROTE MODDERKRUIPER



Figuur B1 Locaties van de aan te takken geïsoleerde wateren (rood omlijnd) langs de Pommerenstraat op bedrijventerrein Hessenpoort.

PROFIEL 8.8
WATERGANG
Schraal 1:1000

